

Издази Недјелом.
 Цијена:
 За ЦРНУ ГОРУ и АУ-
 СТРО-УГАРСКУ (с БОС-
 НОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ)
 на годину 6 ф., на по год.
 3 ф., на четврт године 1 ф.
 и 50 новчића.
 За све остале земље у
 ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на
 годину 20 франака, на по
 године 10 франака, на чет-
 врт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата шаље се у
 плаћеним писмима непо-
 средно администрацији Гл.
 Црногорца на Цетиње, а
 може се и картом упут-
 ником на пошту у Котор.
 Дописи пиљу се уредниш-
 тву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се од
 реда 5 новчића. За веће
 и на дуже вријеме мање.

С Л У Ж Б Е Н И Д И О.

МИ

НИКОЛА ПРВИ

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

Дајемо на знање и објављујемо:

Пошто се пошљедњи рат — у коме још једном у потпуну сјају заблиста несакрушено црногорско јунаштво — сврши миром који Црној Гори донесе, уза знатно раширење граница, и коначно опште признање њене самосталности, као потпуне независне јевропске државе;

пошто Влада Наша предузе приличне мјере да умножи производњу Земље у свијем главнијим изворима њеним;

пошто се постара да се проведу путеви и уреде други начини којима се олакшава саобраћај између појединих крајева државе и са иностраним свијетом;

пошто се у свијем готово гранама државне управе уведоше нове напредније уредбе, или се усавршише пређашње;

Увјерени будући:

да ништа тако не унапређује правила развитак народа и држава, да им ништа тако не утврђује благостање, као добро уређено, свуд и за свакога једнако правосуђе, — нађосмо се побуђени да, у законотворној радњи Нашој, обратимо особиту пажњу правосудној струци.

Како се пак у новије вријеме, хвала Свевршњему, знатно увеличила трговина и промет народни, у граници и изван ње, бива, да се већ живо стаде осјећати потреба писаних закона који се тичу пространог круга имовинских послова и прилика.

Тога ради:

Одлучисмо све Наше старање обратити томе, да Црна Гора чим прије добије свој имовински („грађански“) Законик, за који су приправне радње још прије рата започете.

Али тако изванредно тешко и замашно предузеће, па и за сваку велику државу, за Црну је Гору било тим теже, што Ми унапријед одлучили бијасмо, да се у овоме законотворном послу, поред свих неопходних обзира на податке науке и на законодавне радње других образованих држава, главна пажња обраћа на народне појмове о правди и правдици, на обичаје, предања и на живе потребе црногорског народа. У такоме се правцу ова радња и вршила.

А то је могуће било само зато: што је Прејасна Императорска Круна брацке Нам велике Русије, у ваздашњој благонаклоности Својој према Црној Гори, извољела преузети за ову цијелу нужне знатне трошкове. С друге стране, Нама је за руком пошло, те нађосмо, овоме огромну и у многоме обзиру врло мучну предузећу, човјека и умом, и науком, и енергијом, и оданошћу потпуно дорасла у особи редовног професора Одеског Университета, правога државног савјетника Г. Дра В. Богвишића, сина сусједне Нам дичне дубровачке области. Њему је у Богу почивши Император Александар II премилостиво заповједио, да ову радњу лично на се прими, а Његово Величанство сада сретно царствујући Император Александар III, да ју настави и доврши.

За ово управ царско добротворство, Ми и сва Црна Гора остајемо, и Цару Ослободитељу и Цару Заштитнику Словенства и православља, за навијек благодарни.

Ради изванредна замашја овога Законика за садашњост и будућност народа; ради многоструких тешкоћа и запрјека које се обично у вршењу овако огромна предузећа на свакоме кораку сретāju; ради особите природе правила имовинског Законика, која се тако свестрано тичу и најзаплетенијих жица народног живота: основу су овога Законика, коју је више поменути научник сам саставио, неколико пута темељито разматрали и просуђивали домаћи и инострани судској струци вјешти људи, и са теоријске и са практичне стране.

И Ми Сами ту основу с особитом пажњом прегледасмо, и нашавши да, са сваке стране, одговара начелима правде, добрим обичајима и потребама миле Нам Црне Горе, Ми јој, као угаоном камену Наше даље законодавне радње, подјељујемо и подијелисмо Нашу Највишу потврду и наређујемо:

Чланак I. Дне 1-ог јула 1888, овај ће „Општи имовински Законик“ на снагу стати.

Чланак II. Десети раздио другога Дијела овога Законика не стаје за сада на снагу; томе ће бити доцније одређено вријеме засебним Указом.

Чланак III. Узеће се да је Законик проглашен, чим се овај Указ изда у службеноме дијелу земаљских новина.

Чланак IV. Пошто се наредба претходнога чланка изврши, у сваком ће се црногорскоме суду изложити по један примјерак Законика, тако, да га, ко год зажели, читати може. Тај ће излог трајати цео мјесец дана.

Чланак V. Један штампани примјерак овога Законика, на који ће се ставити државни печат, биће утврђен Нашим највишим потписом, те положен, ради чувања, у државну архиву.

Чланак VI. Наш ће Министар Правде узети на се бригу да се овај Указ изврши.

Дано на Цетињу, на Благовијести, 25. Марта 1888.

(М. П.)

НИКОЛА с. р.

Б Е С Ј Е Д А

којом је Његово Височанство, Господар и Књаз, изволио завршити проглас
Имовинског Законика за Црну Гору:

Црногорци!

Било је вријеме, и оно је дуго предуго, скоро пуних пет вјекова трајало, када се је могло с пуним разлогом рећи да ове миле горе наше не требају регула. Тада је за свакојег Црногорца важила једна света регула: да с пушком у руци брани мило огњиште слободе и независности своје, отаџбину своју, Црну Гору. На жртвенику онога храма, гдје је та регула записана била, у вјерној служби домовини својој, војници часнога крста и слободе златне, наши ђедови и прађедови и њихови предци, просули су потоцима јуначке крви своје.

Из те драгоцјене крви њихове, из основа маленијех простором али јакијех величином жртава и самопрегоријевања, никла је дапашња проширена Црна Гора, права и у цијелом свијету припозната држава.

И у овоме часу, кад се ево спремамо, да ступимо у нови један одејек нашега народног и државног живота, кад хоћемо да к старој регули црногорској придамо још њеке нове уредбе и законе, с којијема ће се Црна Гора, једним замашним кораком у напријед, приближити уређеним државама јевропским, кад хоћемо да устројство нашијех грађанскијех одношаја поставимо на поуздани темељ писанијех правила, — у томе часу, праштајући се с једном страном прошлости наше, Мене прије свега обузима осјећање дубоке захвалности према заслугама нашијех предака, па како сам вазда био једно с вама, увјерен сам, да и сад потпуно дијелите са Мном заједно иста осјећања, и за то нек се овдје на првом мјесту чује као једнодушни глас срцаца Нашијех:

„Слава предцима Нашим!“

Пред нама стоје велики и тешки задатци. Црна Гора није више војнички табор, него држава; Црногорац није само војник, него и грађанин.

Уредити правилно цијело устројство једне државе, уредити добро свеколике грађанске одношаје држављана, није лак посао. Велике и моћне државе, уживајући благодети мира, располажући издашним средствима, трудиле су се вјековима око тога, па и данас, као што у самој природи ствари лежи, настојавају око свога усавршења у томе.

Ми смо тек на почетку свога грађанског уређења, ми му истом темељ полажемо. У толико више морамо бити на опрезу, да се у нашу с толиком муком и толиким жртвама ограђену кућу државну не увуку елементи растројства који би је брзо поткопали, да се у наш здрави народни живот не унесу заразне клипе које би нам својим отровом брзо угасиле свијећу живота и од нашег самовјесног, прегалачког и јуначког народа начиниле мекушну слашћину, изметнуту мртвицу, подобну да буде туђа подлога и да послужи као грађа за туђе грађевине.

Да бисмо се од тога сачували, ваља да се при нашем државно-грађанском преображају и при свијем новим уредбама руководимо врховним начелом: да сваки народ својим народним животом живи, и да се ни један народ, без опасности по свој опстанак, не може одрећи свога народног темеља.

Према томе врховноме начелу Ја и Моја Влада управљамо се при свакоме кораку нашем, који намјеравамо предузети на путу преображаја наше државе.

Тијем начелом били смо руковођени и онем приликом, кад смо прегли, да земљи нашој дамо ево овај грађански законик, који данас проглашујем.

При новом унутрашњем уређењу наше државе, као при сваком почетку, толике су потребе и толико посла и тешкоћа, да је кратак вијек човјечи и малена снага једнога човјека, да све потребе подмири и све тешкоће савлада. Мудрост државна захтјева, а корист народна налаже, да се почне с онијем што је најпрече.

А најпреча је правда, јер је правда темељ државама.

За то сам ево и прегео прво, да правду уложим у темељ новоуређеној држави црногорској.

Правде је било и до сад у Црној Гори, али је то била правда осамљеног у својим стијенама Црногорца, који на кремену одишке живљаше.

Данас се хоће правда за грађанина црногорског, који живи у уређеним селима и варошима, у пристанима и лукама, за трговца црногорског који тргује у земљи и по свијету и долази у разноврене пословне саобраћаје са суграђанима својим и са грађанима другијех држава, за морнара црногорског који бродари по морима и послове води са разнијем народима, за сељака црногорског, за орача и копача, који не живи више у осами, него сваки час долази у разноврсни додир и у свакојаке везе са својијем суграђанима.

Хоће се правда у суштини иста, али под другијем облицима, јер су се и облици нашега друштвеног и економског састава измијенили. Са мирнијем годинама настао је у нас живљи рад и јача производња у свијем гранама народне привреде, а са умноженим и лакшим саобраћајним средствима настао је и живљи промет добара и јача размијена производа у земљи. Једно с другијем допринијело је, да је и имаовина нашијех људи у живљем покрету, а у том покрету и облици јој се живље мијењају. Имаовински одношаји нашијех људи изашли су из првобитнијех својих облика, и постају сваки даном све разноврснији и заплетенији.

С овим мијењама, ако ће да не буду на штету земље и народа, ваља да иду упоредо и законске одредбе, које ће као видјело правде освјетљавати и најзамршеније одношаје, и посред борбе и размирице око разноврснијех интереса стојати као непомичан стојер истине и зауздавати свачију самовољу.

Према тим промијењеним приликама наше земље није већ више довољно просто обичајно право, јер оно већ више не може ограниченим обимом својим да покрије све прилике и све појаве, које су се почеле у новије доба указивати у развоју наших приватно-грађанских одношаја.

Потреба је, дакле, да се земљи даде потпун писани грађански законик, и Ја сам се постарао да се та потреба подмири.

Као што мало више поменух, при овоме кораку био сам проникнут мишљу, да се овај нови законик не накалами с туђине, јер тада не би годно нашем народном животу, него да се изведе из нашега народног темеља, из онијех основа о праву који већ постоје у нашем народу, па само да се прилагоди повијем приликама, јер само тако моћи ће се и он сам у складу развијати и складно потпомагати развитак свијех осталијех грана народног живота и цјелине његове.

При овоме послу Ја сам био срећан, и то овдје изјављујем с најдубљом захвалношћу, да сам нашао веледушну потпору на ономе узвишеном мјесту, са кога је вазда пружана рука помоћи Црној Гори. Сјајна Царско-Руска Круна благовољела је узети на себе знатне трошкове, који су с овим послем скончани, а ти су не мали. У паметнику благодарности наше, којим нас је за вазда задужила братска нам Русија, нека стоји на сјајном мјесту забиљежен и овај прилог добротворства њеног.

За израду самога дјела овог, које је сад готово пред нама, Ја сам био срећан, да у лицу г. др. Богшића, сина дичне области дубровачке, нађем човјека, који умљем својим, нарочито на овом пољу радње, свијетли не само међу првијем синовима нашега народа на југу славјанском, него свијетли и у редовима првака свјетске образованости. Њему се има највише захвалити, његовој учености, радљивости и енергији, да је дјело ово, наш грађански законик, крај свијех огромнијех тешкоћа које су се при том имале савлађивати, испало тако, да може служити као ремек-дјело промишљеног, зрелог и солидног законотворног рада, које стоји на висини захтјева сувременог законотворства и којим би се и најобразованији народи подичити могли. Њему се нарочито има захвалити, да је дјело ово, наш грађански законик, утемељено на основама нашега народног права а изведено и развијено из тога темеља према нашим приликама и потребама, одговорило потпуно онијем спасовосним врховним начелима која мало више споменух, начелима складности између народног духа и живота и његових закона. Нека му је овдје, у име највише награде која му се с наше стране може дати, изречено јавно: хвала!

Уз ову добро заслужену хвалу нек је изречено и јавно признање свијем оним људима, члановима Великога Суда Нашег, који су својим богатим многогодишњим некуством, својим познавањем обичаја, навика и нарави народа нашег, својим у пракци стеченим непосредним опажањем свега што се на правосудну струку односи, знатно припомгли творцу овога нашег грађанског законика, да му дјело добро пође за руком.

ЦРНОГОРЦИ!

Уводећи у живот овај грађански законик и дајући му снагу, Ја вам заповједам, свијема и свакоме, да му се покоравате.

Пред овим законом да умукне свачија воља, а нека се чује само воља његова, воља закона. Из њега нек се разлијева правда на све оне који право чине, а нек се под снагом његовом крше и доме сви који му се опиру, који криво чине. Он нек је моћна заштита невиности која је у опасности да пострада, а неумољиви бич насиљу и самовољи која од обијести или злонамјерно хоће зла да чини. Од свијех власти, а нарочито од судија, најстроже захтијевам, да су строги и савјесни вршиоци закона и да у примјени законскијех одређења не гледају ни ко је ко, ни ко се како зове, ни ког је рода и племена, ни који положај заузима, ни којим се кретом крети или се не крети.

А Мене, као Владалоца нашег, веже овај закон, да будем милостив према онијема, који милости заслужују, а неумољив према свијема преступницима закона. Нека се не усуди приступити к Мени ни један који мисли да ће обилазећи закон наћи милости у Мене или да ће наћи заштиту у Мене против закона. Нек је свакоме од вас знано, да сам Ја, као Владалац, Највиши чувар закона и законског реда!

Само тако моћи ћемо учинити да нам закон овај од користи буде и да припомogne свеколиком напредном развоју наше земље. Само тако моћи ћемо извести земљу нашу на правац здравога и трајног напретка, и пред свијетом дати од себе свједочанство, да смо пуно способни и достојни за друштво с осталијем добро уређеним државама и народима. Само тако учинићемо, да се о нама с хвалом каже, да је овај добар закон нашао још боље људе, који су знали и умјели и вољни бити, да мртво слово његово, које само по себи ништа не значи, у дјело и живот приведу, на велику корист своју и свога потомства!

У то име предајући вам овај закон Ја се обраћам Ономе, од којег долази „свако давање благо и сваки дар савршен,“ с топлим молитвом, да Црну Гору узме под Своје небесно окриље!

БРЗОЈАВНИ ПОЗДРАВИ.

Његовом Величанству Императору АЛЕКСАНДРУ III.

У ГАЧИНУ.

Благодарећи великодушном потпори блаженопочившега Императора, Вашег Августейшег Оца, и Вашег Императорског Величанства, могао сам на данашњој скупштини прогласити грађански законик мојој земљи, сачињење ученог доктора Богинића.

Овим поводом узимам слободу поднијети Вашему Императорском Величанству, у име моје и мога народа, најтоплију и најпонизнију благодарност за ово, као и за свако добротворство, које не прекидате милостиво указивати Црној-Гори.

НИКОЛА.

ИЗ ЦАРСКОГ ДВОРЦА У ГАЧИНИ.

Son Altesse le Prince NICOLAS,

ЦЕТИЊЕ.

Искрено радујем се обнародовању Грађанског Законника и отъ души желим, что бы мѣра эта, способствуя успѣху благихъ начинаній Вашего Высочества, послужила новымъ залогомъ мирнаго развитія и благоденствія черногорског народа.

АЛЕКСАНДРЪ.

Excellence BOGIŠIĆ Rue des Saints Pères 71

PARIS.

На данашњој свечаној скупштини народа црногорског прогласио сам Мојој земљи грађански законик, дјело вашег неуморног труда и пространог знања. Честитајући вам на успјеху, ја вам у знак Мојега особитог признања удјељујем велики крст Данилова реда првог степенa.

НИКОЛА.

Г. Богинић захвалом се Његову Височанству овим брзојавом:

„Вјечито сам захвалан Вашему Височанству на високој почести којом сте ме извољели одликовати и честитам Ви славу коју сте стекли јучерашњом светковином.

БОГИНИЋ.“

ИСПУЖБЕНИ ДИО.

ТЕЛЕГРАМИ „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

ПARIЗ, 26 априла. — „Лига патријота“, под предједништвом Павла Деруледа, издала је проглас народу, којим признаје Булањжера као главарa народне странке. Прва свеска Булањжерове књиге: „Нападет њемачка“ ејутра ће изаћи и биће два и по милијона те књижице подијељена међу народ бесплатно.

БУКУРЕШТ, 28 априла. — Синоћ један отпуштени градски стражар избаци два метка из пушке на прозоре краљева двора и сломи цкла. Кад су га одмах ухватили, срамотно је Краља и пријетио му.

БЕЧ, 29 априла. — Велика Кнегиња Марија Павловна стигла је јучер у Беч и одмах је примила у походе Тесара и вел. војводе Рајнера и Вилхелма, обједовала је у Њихових ћесарских Величанстава.

БИОГРАД, 29 априла. — Пуконик Мишковић (Јован) постављен је за начелника ђенер. штаба. „Српске Новине“ доносе указе којима се стављају у „стање покоја“: Бенерал Грујић (Сава) и Лешјанин, и пуконници Орежковић и Драгашевић.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ.

ЦЕТИЊЕ, 30 априла.

(Бурђева-дан.) Други дан васкрса световато је на Цетињу крено име нашег владалачког дома, Бурђева-дан. Као навиком, слегло се на ту свечаност народа од свијех крајева наше гршће државе, народа сваке врсте, како војвода и главара, тако и представника осталог народа. Зећани и Васојевићи, Бањани и Црмничани, Приморци и Крајишници накитише цетињске улице својом разноликом народном ношњом.

Послије службе божје примало је Његово Височанство, Господар и Књаз, честитке у великој дворани Свога Дво-

ра. И на објед и на вечеру било је много закупа. Објед је почео молитвом високопреосвештеног г. митрополита, који је при обједу наздравно Господару, а Господар Своме народу. За вријеме обједa, по старом српском обичају, обилазио је Свјетли Књаз Нашљедник Данило трпезу, разговарајући и служећи госте Своје и Свога Узвишеног Родитеља.

(Проглас „Имовинског Законика“.)

Пред вечер Бурђева-дне бјеше на улицама цетињским и по зидовима јавнијех мјеста прилијељен овај:

РЕД СВЕЧАНОСТИ

приликом прогласења „Грађанског Законика“ дана 26 априла 1888 год.

1) На 9. ура у јутру огласиће велико звоно службу божју.

2) У исто доба окупиће се у биљарди окићеној заставама државни савјетници, министри, чланови Великог Суда и остали главарии у пуној униформи.

3) У исто доба постројиће се једно одјелење војске у паради пред манастиром.

4) На 9 $\frac{1}{2}$ ура поћи ће сви гореименовани главарии у Св. Двор одакле ће допратити Његово Височанство Књазa до цркве.

5) Послије службе божје држаће се призивање св. Духа.

6) Иза призивања св. Духа поћи ће Његово Височанство Књаз с пратњом у биљарду, гдје ће се у то доба наћи Г. Г. заступници странијех сила, у пуној униформи.

7) У биљарди прочитаће Пресједник Државног Савјета, Министар унутрашњих дјела, г. Божо Петровић, Књазев указ, којим се Грађански Законик у живот уводи, а Његово Височанство Књаз потпише за тијем Законик и ставити на њега Свој печат, на које ће се опалити 21 топ и војници ставити оружје пред иреп.

8) Послије тога Њ. В. Књаз изићи ће с пратњом пред манастир међу народ, и ту ће прочитати бесједу, којом ће народу црногорском објавити прогласење грађанског законика.

Прочитана бесједa Његовогa Височанства Књазa раздијелиће се међу народ.

9) Иза тога Његово Височанство Књаз враћа се с пратњом у Св. Двор гдје ће примати честитања.

Цетиње, 25. Априла 1888 год.

Из канцеларије
ДРЖАВНОГ САВЈЕТА.

Док је у цркви цетињског манастира Високопреосвештени Митрополит са свештенством служио службу божју и читао благодарјење свевршњему творцу на свршеном великом дјелу, чекали су преставници страних држава, у свечаном нареду, у дворани Великог Суда. Улазак у Велики Суд, од цркве, бјеше врло лијепо окићен довориком, а још љепше окићен дворана, којој бјеше намијењено да се у њој прогласи први грађански законик за Црну Гору. Послије благодарјења црквеног дођоше Њихова Височанства са свијем одрадлим члановима Свјетлого Двора, са ц. руским министром Г. К. М. Аргировићем и првим секретаром послаштва Г. П. Д. Вурцелом, са Митрополитом и свештенством, са министрима, војводама и члановима Вел. Суда у биљарду и узгоше у свечану дворану.

Његово Височанство предаде предсједнику министарства, министру унутрашњих дјела и замј. министра правде, Г. Божу Петровићу, лист књиге бијеле и заповједи му да прочита.

Г. Божо прочита највиши Указ, објављен на челу „Службеног дијела“ овога листа данашњег.

Док се разлијегаху по дворани одушевљени узвици: „Живио“, потписао је пред Свјетлим Двором, преставницима страних држава и побожним народом Господар „Имовински Законик“ и удари на њега Свој печат. У то завониле звона са звоника и једанак заупахше топови са табије. Сред радосног усклика народа изљогоше Њихова Височанства са цијелим свјетлим друштвом из биљарде и унутрине се к цркви, тамо гдје, до црквеног олтара и љивота Св. Петра, највише заклете свакога Црногорца, бје-

ше подигнута златном тканицом застрта узвишница. Та је узвишница постала пријестоном у они час, кад је наш витешки Господар на њу стао да поздрави Своје Црногорце оном бесједом вјечне памети, те је објављујемо на другоме мјесту овога листа. Звуци потоње рибјечи Владалачке утопуше у живијем усклицима захвалног и одушевљеног народа црногорског. Сред радосног жагора народнога роја кренуше Њихова Височанства у Двор, гдје је Господар извољео примати честитке.

Као што се види из брзојава „Службеног дијела“, била је прва мисао нашег Узвишеног Владоца, да се захвали „Ономе узвишеном мјесту, са кога је вагда пружана рука помоћи Црној Гори“.

За тим је Његово Височанство извољело јавити по жици Г. др-у Богинићу да је његов „Имовински Законик“ проглашен онако свечано као што доликје како Црној Гори и њеном Господару, тако и великом дјелу и његову умнику. Једанак је Господар јавио нашем законару, да га је одликовао Својим највишим одличјем дарованим му велики крст Данилова реда I степенa с лентом.

(Помен.) У Свјетлу срједу, 27 априла, био је, у цркви цетињског манастира, годишњи помен блаженопочившеј Кнегињи Марији.

(Г. Л. каваљ Маћо.) министар-резидент Њег. Величанства Краља италијанског при Двору Њег. Височанства, нашега Господара и Књазa, стигао је јучер, у петак у јутру, из Дубровника на Цетиње.

(Руски дарови.) Уредништво „Гласа Црногорца“ примило је од уредништва „Кијевског Слова“ 125 фиорина а. вр., што вриједи (по курсу 97 копјека 1 фиорин) 120 рубаља, као прилог неименованих дароватеља Кијевљана Црногорцима који страдају од глади. Једанак нам јавља „Кијевско Слово“ да се приложи тим не прекидају, а остали ће се послати у своје вријеме.

Ми смо предали послате нам новце Одбору за подјелу помоћи невољници-

ма у Црној Гори и молимо уредништво „Књижевнок Слова“ да ову биљешку узме као признаницу и да прими и од нас — као што ће примити од Одбора — увјерење највише наше захвалности на прилозима болешег братског срца.

(Кренули.) Уторник вече кренуо је први секретар ц. руског посланства, Г. П. Д. Вурцел, у Беч. Пети дан пошао је Г. Аца Николајевић, ађутант Нег. Височанства, са својом сестром Гђицом Катарином, истим путем.

(Наименовање.) Његово Височанство Госнодар и Њаз изволио је наименовати Г. Јована (Јабуда) Мачинова Врбницу, свршеног правника, за бјешевника у Великом Сиду.

(Утекли осуђеници.) Уторник вечер умакли су неки осуђени зликовци са Грможура. Они су напали, савладали и везали стражара, затворили га у тамницу с оном тамничарима који не хтједоше пристати уз њих, неки препливали на једној греди до бријега Блата гдје нађоше неку цесту дерегалу, донесоме је до Грможура, те се украпане свиколици — било их је 21 — досијеше до обале и утекоше пут Крајине, Сјутра-дан у јутру наређена је одмах потјера за умаклим зликовцима; у потјери је сав један крајински батаљон те је прилика да ће брзо бити ухаћени, ако нијесу већ успјели да се дохвате арбанашке границе, гдје се више не могу гонити.

К њ и ж е в н о с т .

VIESTI društva inžinira i arhitekta. U Zagrebu 1887. Br. 4. God. VIII. — 1888. Br. 1. God. IX.

ЦРНИ ЛИСТОВИ, Ново коло излази два пут мјесечно. Свеска I. Цијена 50 пара дина. Са 2 слике.

Садржај: 1. Ухватили вампира (Оригинал) 2. Малерозан лопов (Оригинал) 3. Пребредени злочинци. 4. Убица Макеа Крајца.

Изашао је осми број „БОСАНСКЕ ВИЛЕ“, са овим садржајем:

Слике: Манастир Милешеву у Херцеговини. — Стара куприја на Неретви у Мостару. — Пјесме: Здравница, од Драг. Ј. Илића. — Приповијетке: Васкрсе, од Српена Дачића. — Ценетска хурија, прта из босанског живота. Написао + Нико Х. Ђ. Бесаровић. — У починку, са словеначког превао Ст. Калуђерић. — Поука: Манастир Милешеву у Херцеговини, од Ђорђа Поповића. — Опис Гацка са старинама и обичајима народним. По народном причању описао Лука Грђић. — О споменицима: Из којегу са доба и којегу ли народа гробни споменици Црне Горе, Далмације, Босне и Херцеговине, што их наш народ зове стећцима, мраморима или машетима. Расправља Фрањо Радић. — Српске нар. умотворине: Отклен иглској краљици толико наре? нар. прича, забиљ. Алекса Р. Шантић. — Листак.

СТРАНИКЪ, духовни журналъ. 1888. Априль. С.-Петербургъ. Типографія С. Дорбидева, Ковенскій пер., собств. д. № 14. 1888.

I. На рубезу двухъ завтовъ. IV. Мессія по изображенію ветхозавтвнхъ пророковъ. Извращенія іудейскія понятія о Мессіи. Отношеніе іудеевъ къ пророкамъ и къ апокрифамъ. V. Проведеніе іудеями мессіанскихъ ожиданіи въ жизнь. Галилеине. Мессіанское ожиданіе въ Галилеѣ: сиварии и вилоты. Јуда Галилеянинъ. VI. Усиленіе мессіанскихъ ожиданіи предъ пришествіемъ Спасителя. Чаяніе въ іудейскомъ міръ. Религиозно-нравственный его упадокъ. Ев. П. А.—нова.

II. Поученіе о священствѣ Мельхиседековомъ. Архіепископа Никанора.

III. Св. Равноапостольный князь Владиміръ, просвѣтителъ руси. Ко дню 900-лѣтія крещенія Руси. I. Юбилеи и ихъ значеніе. Причины позднаго начала гражданственности русскихъ славянъ. II. Христіанство на Руси отъ Апостола Андрея до начала Русскаго государства. II. П. Маченко.

IV. Мои воспоминанія объ Иннокентіи, Архіепископѣ Херсонскомъ. II. У. Палимисекова.

V. Зло ламства въ забайкальской области. (Огончаніе). II. В. Преображенскаго.

VI. Свѣтлый день въ сельъ грузовъ. (Явская). О. Забьтгао.

VII. Хроника епархіальной жизни. Возвышеніе служебныхъ нравъ военнаго духовенства и увеличеніе его содержанія. Частиа перемѣны мѣстъ своей службы лицами

епархіальнаго духовенства и распоряженія таврической епархіальной власти и ставропольской по поводу перемѣний подвѣдомственнаго имъ духовенства. Постановленія ставропольскаго епархіальнаго начальства и подольскаго относительно не имѣющихъ надлежащаго образованія истребленій священно-церковно-служительскихъ мѣстъ. Назначеніе академическихъ братствъ въ настоящее время, по мнѣнію газеты „День“ и „Московскихъ Церковныхъ Вѣдомостей.“ Иоанно Богословское общество вѣдомостествованія вуждающимся воспитанникамъ Донецкой духовной семинари. Мзра пражленія той же духовной семинари къ возвышенію успѣховъ своихъ воспитанниковъ по церковному чтенію и пѣнію. Попечительство при безприходной Иоанно-Златоустовской церкви 1-го Тамбовскаго духовнаго училища. Обложаніе Слудкимъ окружнымъ училищнымъ създомъ священнослужителей, удостоиваемыхъ наградъ, взносомъ въ пользу мѣстныхъ духовныхъ училищъ. По вопросу о разрѣшеніи употреблѣній черныя скуфи при требохъ. Распоряженіе полтавскаго епархіальнаго начальства о выпискѣ и ризельскъ тиражныхъ таблицъ государственныхъ процентныхъ бумагъ и о страховыхъ 5% билетовъ внутренняго съ выгнншаи займа. — Распоряженіе литовскаго епархіальнаго начальства о несправильномъ вмѣшателствѣ духовныхъ лицъ въ неподлещее ихъ вѣдѣнію дѣло. — Распоряженіе того же начальства о сохраненіи древнихъ церковныхъ документовъ.

VIII. Иностранна церковная жизнь. — Коччина Германскаго императора Вильгельма. — Историческое величіе его личности. — Его религиозно-нравственный характеръ. — Последнія минуты жизни. — Оцѣнка личности почившаго монарха съ высшей исторической и церковно-религиозной точки зрѣнія. — Одностороннее направленіе политики, приведшей къ тяжелому положенію весь цивилизованный міръ. — Односторонность во взглядѣ на религію и церковь, какъ служебныя силы государства. — Культурная борьба. — Возвышеніе Берлина и его религиозно-нравственное состояніе. — Недостатокъ духовенства и церквей. — Дѣятельность религиозно-просвѣтительныхъ обществъ. — „Городека миссія“ и ея плодотворная дѣятельность.

IX. Обзоръ журналовъ. — Изъ исторіи начальныхъ школъ: школы въ классическомъ Римѣ („Русск. Вѣстн.“, мартъ). — Наша церковно-приходская школа въ ея историческомъ прошломъ и настоящемъ, и—противники ея („Чтен. въ Общ. любит. духовн. просвѣд.“, янв.). — О надѣлѣ народныхъ школъ землею („Начал. Учит.“, февраль и мартъ). — Результаты испытанія вышедшимъ изъ народной школы и отношеніе крестьянъ къ школьнымъ библіотекамъ („Народная Школа“, февраль).

X. Новая книги. — Пыитъ приложение научныхъ знаній къ библейскому еказанію о миротвореніи. Ф. М. Матвѣва. Москва. 1888. — Ев. А.—нова.

XI. Извѣстія и замѣтки. — Церковное учительство: Слово въ Великій Пяттокъ (Антонія, епископа Ладожскаго). — Изъ церковной жизни Востока. — Сектанство. — Язычество.

XII. Книжная лѣтопись. — Книги, выпелдніа съ разрѣшенія духовной цензуры, отзывъ о книгѣ И. У. Палимисекова: „За истину и правду“. 3 е изд. М. 1888.

XIII. Оглавленіе перваго Тома. Редакторы издатели: А. Васильковъ. — А. Пономаревъ.

ИЗВѢСТІЯ С.-Петербургскаго славянскаго благотворительнаго общества. № 1 Января. 1888. Годъ Пятый.

Оглавленіе: I. Дѣйствія С.-Петербургскаго Славянскаго Благотворительнаго Общества. 1) Извлеченіе изъ протоколовъ заседаній Съвѣта С.-Петербургскаго Славянскаго Благотворительнаго Общества. 2) Извлеченіе изъ смѣты прихода и расхода суммъ Сиб. Славянскаго Благотворительнаго Общества, на 1888 годъ. 3) Пожертвованія: I. Въ пособіе семействамъ убитыхъ и пострадавшихъ во время послѣднихъ приискорбныхъ событий въ Болгаріи. II. Въ издательскій капиталъ имени И. С. Аксакова. III. Кружечный сборъ въ пользу нуждающихся славянъ. 4) Приложенія къ протоколамъ: I. Телеграмма Его Пресвѣщенства Епископа Гervasия. II. Писма г. Предсѣдателя Общества: Его Высочества князя Черногорскаго и Его Пресвѣщенства Епископа Штросмаера (въ подлинникахъ и переводахъ). II. Славянское обозрѣніе: 1) Экономическій и семейно-бытовой переломъ въ крестьянствѣ царства Польскаго Юлія Кузнецова. 2) Обзоръ изученія русскаго языка въ общей австро-венгерской арміи. 3) Хорввамъ. X. 4) Этнографическій очеркъ славянской части Македоніи П. Драганова. 5) Писма о Словѣцкѣ П-ое—ъ. 6) Польскія писма Г-ое эдуарда Лойко. 7) Чехія и Бельгія. III. Славянскія Библіографическія извѣстія: 1) Исторія литературы руской. Написавъ Омельян Огоновскій. Часть I. Львовъ 1887. Е. П. 2) Новая книги. Отъ редакціи. О смерти М. Гурбана.

К њ и ж е в н и о г л а с и .

БРАНИЧ, часопије за правне и државне науке орган удружења јавник правозаступника у Србији. Одговорни уредник: Ђорђе А. Ненадовић јавни правозаступник. Излази два пута мјесечно на два печатана табака. Стаје за цијелу годину 20 динара, за четири мјесеца (мај—август) 7 „ Ван Србије за годину 24 дин. у злату или 12 фор. а. вр. За пола године 12 дин. у злату или 6 фор. а. вр.

Бранич је једини српски часопије за правне и државне науке. Доноси научне расправе по свима границама тих наука, ориџиналне и у преводу са странихъ језика. Саопштава одлуке опште сједнице Касашионог Суда. Биљешки све важније појаве у Србији и на страни по својој струци. Доноси у прилогу стручне списе ширег обима, те их сваки може имати и у засебној књизи.

У овој години дошло је Бранич између осталог ова расправе:

О трговачкимъ пословима, од Ђорђа Ж. Ђорђевића профессора права на вел. школи. — О биљешку судскихъ осуда кривичнихъ, од М. Жујовића секретара министарства правде. — Поглед на вршење полицијског надзора, од Милана Дамјановића члана Касашионог Суда. — Велизадаја као политичка кривица, правничка студија из кривичног и међународног права Алексея Радуловића полицијског комесара. — Набеас-Согрис акта или јамства за личну слободу,

од Јована Миљковића секретара мин. унутр. дјела.

Све ове расправе довршене су у току прва четири мјесеца у овој години, а осим њих довршене су из прошле године ове расправе:

О уређењу судова у Србији, расферат П. У Савића секретара Државног Савјета, и Баштина и својина или колективизам и индивидуализам код Срба, од Мате Радосављевића.

Осим тога дошло је Бранич у овој години до сада десет одлука опште сједнице Касашионог Суда у грађанским и кривичнимъ споровима, и много другихъ предмета који спадају у његов програм; а у прилогу дошло је темахъ, који је удостојен наградомъ Његовог Величанства Краља на вел. школи: Вучена мјеница са нарочитимъ погледом на одредбе нашег трговачког законика, израдили Ђ. Б. Несторовић и С. Пешћ.

У првој свесци за мај о. г. почео је Бранич доносити ове нове расправе: Обавеза предузимача жељезничког саобраћаја за накнаду штете учињене смрћу или тјелесном повредом, по закону од 21 Априла 1885, од Алексе Радуловића полиц. комесара, и Развиће мишљења о урочуивости, од дра. М. В. Васића.

Упис на Бранич траје непрекидно. Преплата шаље се непосредно уредништву. Биоград, Краља Милана улица, бр. 1 сират II. Нови уписници могу добити све бројеве Бранича од почетка ове године.

Уредништво Бранича.

ПО Ш Т А Н С К И

Л Е Т Њ И Р А С П О Р Е Д

ПОЛАСКА И ДОЛАСКА ПОШТА.

Л И С Т Н А П О Ш Т А

ПО Л А З И С Ц Е Т И Њ А ЗА И Н О С Т Р А Н С Т В О :

у Недјелу у 11 ура пред подне { Предавање у означене дане од 8 ура
у Уторник у 11 ура пред подне { до 10½ пред подне.
у Петак у 11 ура пред подне

Д О Л А З И НА Ц Е Т И Њ Е ИЗ И Н О С Т Р А Н С Т В А :

у Недјелу у 11 ура пред подне { Раздавање у 12 ура на подне { ако пароброх
у Уторник у 7 ура по подне { Раздавање у 8 ура по подне { стигне на
у Петак у 11 ура пред подне { Раздавање у 12 ура на подне { вријеме у
Котор.

Д И Л И Ж А Н Ц А

ПОЛАЗИ С ЦЕТИЊА ЗА ИНОСТРАНСТВО У УТОРНИК У 4 УРЕ У ЈУТРО.

Предавање у Понедјелник до 5 ура по подне.

ДОЛАЗИ НА ЦЕТИЊЕ ИЗ ИНОСТРАНСТВА У УТОРНИК У 7 УРА ПО ПОДНЕ.

Раздавање у 8 ура по подне, ако стигне на вријеме.

Л И С Т Н А П О Ш Т А

п о л а з и с а Ц е т и њ а з а У н у т р а ш њ о с т :

у Недјелу у 12 ура на подне { Предавање у означене дане од 8 ура
у Сриједу у 12 ура на подне { до 11 пред подне.
у Петак у 12 ура на подне

Д о л а з и на Ц е т и њ е из у н у т р а ш њ о с т и :

у Понедјелник у 9 ура пред подне { Раздавање у 10 ура пред подне { ако пошта
у Четвртак у 9 ура пред подне { Раздавање у 10 ура пред подне { стигне на
у Суботу у 3 уре по подне { Раздавање у 4 уре по подне { вријеме.

Д И Л И Ж А Н Ц А

полази с Цетиња за унутрашњост у сриједу. Предавање до 10 ура пред подне.

Долази на Цетиње из унутрашњости у понедјелник. Раздавање у 10 ура пред подне.

Канцеларија је за примане сваки дан отворена од 9 ура у јутро до 12 (изузимајући оне дане у које пошта полази, у које је отворена од 8 ура до 10½ и до 11 пред подне) и од 3 уре до 5 по подне (изузимајући празничне дане у које није по подне отворена ако не долази пошта у поменуте дане).

П Р И М Ј Е Д В А .

ДОЛАЗАК ПАРОБОДА У КОТОР
у Уторник на Тријења у 9½ ура у јутро
у Четвртак на Тријења у 5 ура по подне
у Петак на Крае у 2½ уре по подне
у Суботу на Сењске Ријеке у 3 уре по подне

ПОЛАЗАК ПАРОБОДА ИЗ КОТОРА
у Понедјелник за Сењску Ријеку у 6 ура у јутро
у Сриједу за Тријење у 6 ура у јутро
у Петак за Крае у 6½ ура у јутро
у Суботу за Тријење у 6 ура у јутро

Ц е т и њ е , 29 . А п р и л а 1888 .

У П Р А В А
К њ а ж . Ц Р Н О Г О Р С К И Х П О Ш Т А .

У к њ . ц р н о г . д р ж а в о ј о ј с т а м п а р и ј и .